

Unaniem standpunt om het statuut van de kunstenaar te redden

Het ABVV heeft in de Nationale Arbeidsraad (NAR) sterk geijverd voor een advies over het statuut van de kunstenaars. Dat is er nu eindelijk. Nu moet de regering er dringend werk van maken.

Voortaan moet het openen van sociale zekerheidsrechten voor kunstenaars, via artikel 1bis van de wet van 2002 tot vaststelling van het statuut van de kunstenaar, beperkt worden tot artistieke prestaties waarbij er geen band van ondergeschiktheid bestaat tussen werknemer en "opdrachtgever".

Dit artikel 1bis wordt nu beter omkaderd door:

- de grotere responsabilisering van de tussenpersonen die voortaan een erkenning moeten hebben (gevallen waarbij niet-artistieke prestaties aangegeven worden, zullen gesanctioneerd kunnen worden);
- een beroepsvisum dat uitgereikt zal worden aan kunstenaars van wie het statuut erkend is.

Het advies voorziet ook een uitbreiding van de specifieke werkloosheidsregels (cf. de "cachetregel" en die van de bescherming van uitzendwerk, die eveneens betrekking heeft op de technici) tot alle kunstenaarscategorieën, scheppende kunstenaars inbegrepen, zonder nog een willekeurig onderscheid te maken zoals vandaag het geval is.

Bovendien wordt gevraagd dat de Gemeenschappen de nodige maatregelen treffen zodat de door gesubsidieerde instellingen tewerkgestelde kunstenaars met een arbeidsovereenkomst tewerkgesteld worden of een inkomen ontvangen dat minstens gelijk is aan het sectoraal minimumloon.

Nog even ter herinnering: kunstenaars kunnen sinds de wet van 2002:

- a. werken met een arbeidsovereenkomst (van bepaalde of onbepaalde duur);
- b. zich als zelfstandige inschrijven;
- c. werken via een Sociaal Bureau voor Kunstenaars (SBK) met een uitzendovereenkomst voor tijdelijke prestaties;
- d. werken onder artikel 1bis, d.w.z. rechten in de sociale zekerheid van de werknemers openen (zoals gelijk welke loontrekkende) zonder dat zij een arbeidsovereenkomst hebben.

Maar de mogelijkheid om als kunstenaars sociale zekerheidsrechten te openen zonder een arbeidsovereenkomst te hebben (artikel 1bis) – hoewel dit een noodzaak was omdat veel kunstenaars geen degelijk contract kregen – had een aantal betreurenswaardige gevolgen.

Ten eerste was er de precarisering van de artistieke sector, en ook van de werknemers uit de sociaal-culturele sector, de vormings- en de communicatiesector die een bezoldigde arbeidsovereenkomst hadden moeten krijgen. En in een aantal gevallen hadden we ook te maken met het fenomeen van "schijnwerknemers", mensen die eigenlijk een zelfstandigenstatuut moesten hebben, maar toch rechten verkregen in de sociale zekerheid van de werknemers.

Daarom moet de huidige regeling dringend bijgestuurd worden en moeten betere werkloosheidsgaranties gegeven worden aan degenen die het echt nodig hebben: de kunstenaars.

